

at være det væsentligste Bindemiddel mellem Statens forskjellige Landsdele. Det er dette Bindemiddel, som jeg søger at gøre saa stærkt som muligt; og desom jeg altsaa troede, at der i det Forslag, som her foreligger, kunde være Udsligt til at faae et saadant stærkt Sammenknytningepunct for de forskjellige Landsdele, saa vilde jeg ogsaa efter Gyne bidrage Mit til Sagens videre Forhandling. Jeg troer nu ikke, at man under denne Sag bør gaae ind paa de Spørgsmaal, som have beskæftiget enkelte af de ærede Taler, som have havt Ordet før mig, nemlig, hvorvidt der foreligger en aldeles juridisk Berettigelse til at tage Fællesforfatningen under Forhandling her, førend den udkom. Jeg troer heller ikke, at man bør holde sig dertil som til en absolut Fordring, at den skulde være bekendt, dersom man havde en tilstrækkelig moralsk Garantie for, at Forfatningen vilde opnaae sit Formaal. Det er i alle væsentlige Forfatningsspørgsmaal og Forhandlinger langt mere den moralske Garantie, som det kommer an paa, efter min Formening, end den specielle Fortolkning af de enkelte Ord, der foreligger. Disse Ord kunne altid gives en forskjellig Udtydning efter den forskjellige Maade, hvorpaa man opfatter Forholdene, og det viser sig ogsaa tilstrækkeligt i denne Sag, at der er en aldeles grundforskjellig Opfattelse af Betydningen af de Ord, der ere brugte i Grundlovens Indledning, forsaavidt der tages Forbehold om den endelige Ordning af de fæstede Forhold. Jeg troer derfor ikke, at man bør gaae ind paa hele Spørgsmaalet om den juridiske Berettigelse. Jeg vil derfor kun holde mig til den moralske

Berettigelse, den Berettigelse, som lader os vente, at vi af Regjeringen ville, paa det Grundlag, der her foreligger, faae en saadan Forfatning, som jeg anseer tilstrækkeligt stærkt til at sammenholde Monarchiets forskjellige Dele. Dersom jeg havde en bestemt Udsligt dertil, skulde jeg være villig til at fremme Sagen paa den Maade, som ansees for antagelig. Der er nu ikke egentlig nogen saa grundvæsentlig Forskjellighed mellem de tvende Forslag, der foreligger. Det ene Forslag fordrer bestemt, at Rigsdagen skal kjende Fællesforfatningen, forinden den vedtages. Det andet Forslag, som er stillet af den høitærede Premierminister, siger, at det skal ved Lov fastsættes, naar Grundlovsbestemmelsen skal træde i Kraft. Man kunde altsaa med Føie sige, at det maa antages, at den Rigsdag, der skal vedtage Grundlovsbestemmelsen, ogsaa maa stille den Fordring, at være bekendt med Fællesforfatningen. Dette er en naturlig Fordring, som man kan vente, at den vil gjøre. Altsaa kunde man gjerne berolige sig dermed. Men det forekommer mig dog, at der er den Forskjel derimellem, efter alle de Forhandlinger, der have fundet Sted, at det sidste Forslag, Undringsforslaget, gaaer ud paa at undgaae en udtrykkelig Udtalelse af det, der kunde ligge skjult deri, men som det nu synes netop at være Meningen deraf ikke at skulle skee. Jeg troer derfor, at man, ved at antage Undringsforslaget, maa opgive den Betingelse, som i det af Folkethinget vedtagne Forslag er fastsat; ellers behøvede alle disse Forhandlinger derom slet ikke at finde Sted.